

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

שותפים להפצה

משבוע לשבוע הביקוש גדל והצימאון גובר. אנו מקבלים עוד ועוד בקשות ממקומות נוספים לקבלת העלון – ואין בידינו לספק זאת.

בידך הדבר! עוד יהודי אי-שם שיתחזק בזכות ההשתתפות שלך. אנחנו נעשה את העבודה בשבילך.

אמץ לך נקודת הפצה כפי יכולתך, הצטרף לאחד המנויים הבאים:

* "מנוי זיכוי הרבים" – הפצת העלון בבתי כנסת באזור מגוריך או בנקודות אחרות.

* "מנוי אישי שנתי" – אנו נשלח לך כל שבוע את העלונים בכל כמות שתדרוש.

בכך תהווה חלק בלתי נפרד מהמערך המופלא של מזכי הרבים המפיצים מדי שבוע את העלון ברחבי תבל.

לפרטים: טל. 02-9993338-09

הניסיון כמנוף לצמיחה

החיים רצופים ניסיונות, מהם קשים ומהם קלים. לפעמים הניסיון גלוי ולפעמים הניסיון נסתר ולא מורגש כלל, אך אלו כאלו נועדו לרומם ולהעלות את האדם. "ניסיון" מלשון העלאה על נס.

זאת מכיוון שצמיחה רוחנית מותנית בעמידה בניסיונות. זוהי בעצם מטרת הבריאה כולה, להציב מצבים שונים בהם יתנסה האדם ולזכותו בשכר המובטח באם יתגבר ויעמוד בניסיון.

כאמור, לפעמים הניסיונות כל כך נסתרים עד שקשה להבחין כלל שיש כאן ניסיון כלשהו, וכפי שרבינו הקדוש אמר פעם לרבי נתן: "כל מה שאתה רואה בעולם, כל מה שנמצא בעולם – הכל בשביל הבחירה והניסיון".

כל מה שאתה רואה! כל מה שנמצא בעולם! אתה יושב בבית ומסתכל סביבך, לפניך חפצים מחפצים שונים; אתה מביט מהחלון ורואה לפניך הרים וגאות, צמחים ואילנות;

אתה שומע על מעשים גדולים וקטנים שאירעו בעולם – אין כאן לכאורה צד טוב לעומת צד רע, כמה אם כן אנחנו מתנסים פה?! כמה עלינו לבחור כאן?! אך כך קובע רבינו הקדוש: הכל, ללא יוצא מן הכלל מהווה ניסיון, אשר העמידה בו תצמיח, תגדיל ותקרב את האדם לתכלית הרצויה, ואילו הכישלון ירחיק אותו ממנה.

כמובן, בניסיונות הבלתי מוחשיים קל יותר להיכשל מאשר בניסיונות הגלויים, ומבחינה זו קשה הניסיון הנסתר מן הגלוי, אך מאידך הניסיון הגלוי קשה פי כמה, וזאת מחמת הפירוש המוטעה שאותו נתן היצר למהות הניסיון.

נתאר לעצמנו, אדם קיבל על עצמו לשמור את עצמו ממוחשבות אסורות; הוא עושה לעצמו סייגים שונים – ואכן עומד בכך בגבורה במשך זמן מסוים. הוא כבר בטוח שהתחיל להשתחרר מעט מהמוחשבות הרעות – ולפתע חוזר הרע וניעור, שוב עומד הניסיון ופוער מלתעות אימתניות ומבקש לבלועו.

מלבד עצם הסכנה שבניסיון מתווספת בלב תחושה מרה: 'ראה בעצמך איזה שפל ונבזה אתה'; הוא מביט על עצמו כעל מושקץ ונתעב – והתחושה הזאת מוסכנת את כל קיומו; הוא חש כאילו בשמים מתעבים את תפילותיו הרבות שבהם ביקש על טהרת הלב והמוח. הוא עדיין שקוע בכל הסיאוב והחלאה. הוא מגיע אל סף ייאוש, מתוך הרגשה שהוא נועד לבוסס כל ימיו בסחי והמאוס הזה.

אבל הוא טועה טעות מרה. ניסיונות כמחשבה, דיבור ומעשה אינם סימן לנפש מתועבת; ניסיון פירושו קריאת חיבה;

ניסיון היו הזדמנות-פז לתיוקן ולהתעלות. לא כל אחד זוכה להזדמנות שכזו, רק מי שאהוב וחביב למעלה מקבל את המענק הזה. לפני כל התעלות נוספת מעניקים לנו קרש קפיצה למדרגה הבאה, וזאת על ידי התנסות נוספת מול המדמנה שכה רצינו להפטר ממנה.

הטעות הקריטית הזאת בהבנת מהות הניסיונות תוקפת גם אנשים יראים ושלמים. "בוזה טועים החסידים הכשרים הרבה" – אומר רבינו הקדוש – "כשרואים שפתאום מתגברים עליו תאוות ובלבולים ומניעות – ונדמה לו שנפל ממדרגתו, מחמת שבוזמן הקודם לא היו אלו התאוות והבלבולים מתגברים עליו כל-כך והיו נחים קצת. אבל באמת אין זה נפילה כלל, רק שזה מחמת שצריך לעלות, ומחמת זה מתגברים עליו מחדש בהתגברות גדול יותר כל התאוות והבלבולים והמניעות והעקמומיות שבלב" (השתפכות הנפש ו).

כאשר הניסיונות שבים ותוקפים, צריך פשוט לזכור שזה לא מראה על נשמה פחותה ופגומה. להיפך, זוהי הארת פנים והכנה לצמיחה מחודשת. פרשנות מוטעה של הניסיון כפחיתות דרגה, הינה תכסים מובהק של יצר הרע, ועלינו להיצמד לאמת הפשוטה שתתן לנו כח להתגבר עליו.

בפרשתנו אנו לומדים על הציווי שנצטוו בני ישראל לשוב ולחנות לפני פי הקיריות.

רק עתה הם יצאו ממצרים – ושוב הם נלכדים לכאורה בפה... פרעה עומד וצוחק: "נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר". כח הטומאה שב ומתגבר ביתר שאת לרדוף אחרי בני ישראל.

ואכן עם ישראל עומד נפחד: אולי כל אותה גאולה רוחנית וגשמית שזכו לה, עומדת לרדת לטמיון.

אך לאמיתו של דבר היתה גנוה בכך טובה נפלאה. שכן חזרה בתשובה מותנית בכך שהאדם יעשה יתובות המשקל. כלומר, שיתנסה פעם נוספת במה שנכשל – ויתגבר על כך. תשובה כזאת מתקנת את העבר באופן נפלא.

אהבת ה' לישראל שהתגלתה בעת יציאת מצרים, זיכתה אותו בניסיון הנוסף הזה שיתקן את כל עברם בשלימות.

מאז עד היום, כל יציאה מהקצרים של הטומאה אל עולם הטהרה מזכה את האדם בניסיונות כאלה ואחרים.

אם רק יבין לאשורן את מהותם האמיתית של מצבים אלו, ישיב לנצל את הזדמנויות הפז הללו לתיוקן העבר, ההווה והעתיד.

(עפ"י לקוטי הלכות, פסח ח-ג)

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	י	מז	לח	קעא קעב	סו
א	יא	מא.	מ	קעג קעד	סז
ב	יב	מא:מב.	מב	קעה קעו	סח
ג	יג	מב.	מא	קעז קעה	סט
ד	יד	מב:מג.	מב	קעט קפ	ע
ה	טו	מג.	מג	קפא קפב	עא
ו	טז	מג:מז.	מד	קפג קפד	עב

יום של הפצה

יב שבט: ר' מיכאל ב"ר חיים ז"ל
יד שבט: מרת חנה ב"ר מאיר לייב ע"ה
טז שבט: מרת גיני בת חנה ע"ה

יו"ל ע"י "אוצרות ברסלב"
ת.ט. 50617 בית משם
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 8552121-718 (1)
מוקד הישועות 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

המלחמה על המלוכה

הוא שולף את נשקו הקטלני – הגאווה; הוא מנסה לשכנע אותנו שאנחנו רמי-מעלה בכך שאמרנו מלים ספורות בתפילה, קצת ככוונה...

עם כל האבסורד שבדבר, הוא מצליח בכך לא רע, כי הרי זו כל מהותה של מלכות הרשעה – גאווה, שעליה אמרו חז"ל (פסוק ד ע"ב) "כל מי שיש בו גסות הרוח – כאילו עובד עבודה זרה", שכן המתגאה נוטל לעצמו את הכבוד ששייך בעצם לקב"ה, כמו שכתוב "ה' מלך גאות לבש" (תהלים צג).

מחשבות גאווה אלו סותרות את מהותה של התפילה שהיא כניעה והתבטלות לפני מלכות ה' כפי שנפסק בשולחן ערוך (או"ח צה, א): "יתפלל דרך תחנונים, כרש המבקש בפתח" ולכן אסרו חז"ל כל סרך של גאווה בשעת התפילה (כמבואר ברמ"א או"ח צו א) ואף הקפידו על האוכל ושותה קודם התפלה, באומרים: "אחר שנתגאה זה קיבל עליו מלכות שמים!" (משנה ברורה פט, כא).

אכן המערכה עלינו פנים ואחור; מחשבות זרות מחד גיסא, וגאווה הרסנית מאידך גיסא.

אבל! הנשק שבידינו חזק יותר.

אם נתאמץ להשקיע בתפילה עוד כוונה ועוד ריכוז, עוד רגש ועוד מחשבה – ננצח במלחמה על המלוכה בעולם.

התייחודה מצוות התפילה משאר המצוות שבה אנחנו מתוארים כ"עומדים לפני המלך" כי בה אנחנו ממליכים את ה'.

זו גם הסיבה שדוד המלך, שזכה למלכות, אמר על עצמו "ואני תפילה" (תהלים קט). כך נבין גם את קביעתם של חז"ל (ברכות יב ע"א) שכל ברכה שאין בה מלכות איננה ברכה! שהרי זוהי מהותן של הברכות – להמליך את הקב"ה בעולמו.

כך בכל תפילה אנחנו מוסיפים להמליך את הקב"ה ומקריבים את הבריאה בעוד צעד לקראת המטרה – "והיתה לה' המלוכה והיה ה' למלך על כל הארץ" (מתוך תפילת עלינו לשבח).

אך האויב שלנו, הנקרא "מלך זקן וכסיל" (קהלת ד, י), מייצג את 'מלכות הרשעה' שעליה אמרו חז"ל כי "אין בן דוד בא" עד שהיא תכלה מן הארץ (סנהדרין צח ע"א), ועליה אנו מבקשים בתפילת שמונה-עשרה: "ומלכות הרשעה מהרה תִּעָקַר וְתִשָּׁרַף".

המלך הוקן הזה לא שותק, ועושה כל אשר ביכולתו להפריע לנו בתפילה; הוא מכניס לנו בראש את כל מאורעות היום שחלפו; את התכונות להמשך היום, וגם סתם דמיונות וחלומות – העיקר שלא נתפלל כראוי.

ואם אנחנו בכל זאת מצליחים קצת לכוון בתפילה, אזי

"דע שעיקר התחברות ודבקות לה' יתברך הוא על ידי התפילה... כי תפילה היא מלכות, כמו שכתוב 'ואני תפילה'..."

"ובשביל זה על פי רוב כשאדם מתפלל נופלים לו מחשבות של גדלות, כי התפלה שהיא בחינת מלכות... היא בגלות... מתאחות בה מלכות הרשעה, היינו גדלות.

"וזה שמתפללים ככה, בזה נתון כח בתפילה להתחזק כנגד מלכות הרשעה, לצאת מגלותה".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב פד)

התכוננו חברה, אנחנו יוצאים עכשיו לתקופה מטררה חשובה ביותר של האויב. הוא יגלה אותנו בלי ספק, וישיב מלחמה שורה בכל האמצעים העומדים לרשותו. הוא יפחיד אותנו, יבלבל אותנו, וכמובן יתקוף באש תותחים – אבל, תשמעו טוב, אל תשימו לב לכך בשום דרך. אחוזו בנשק והלחמו בכל הכח. כך בעזרת ה' ננצח. כי הנשק שלנו חזק יותר".

זו בערך ההדרכה שהצדיקים מעניקים לנו אודות התפילה, שהיא הנשק שבאמצעותו אנחנו כובשים את העולם תחת מלכות ה' – כפי שפירש"י 'בחרבי ובקשתי' – בתפילתי ובבקשתי' (בראשית מז, כב).

כי בתפילה אנחנו מבטאים את האמונה שהקב"ה הוא מלך העולם שרק בידו למלא את משאלותינו. לא בכדי

הרה"ק רבי שמחה – אבי רבינו הקדוש

קדישא – תלמידי הבעש"ט.

לשלשה בניו זכו רבי שמחה ופיגא. הבכור רבי ישראל, השני רבי יחיאל, והשלישי רבינו הקדוש שנוולד בראש חודש ניסן שנת תקל"ב. רבינו הוקיר והעריך מאד את אביו, ופעם אמר לו: "אילו היה לי בן כמותך – הייתי שר ומנגן בכלי זמר מרוב שמחה".

צדיק נסתר בחייו ובמותו היה רבי שמחה. יום פטירתו ומקום קבורתו לא נודעו, ואך זאת ידוע כי הוא טמון במזיבוז' בקרבת ציונו של הבעש"ט הקדוש.

הראשונה. ואכן, כעבור זמן התראה רבי נחמן לפני רבו. לשאלתו מדוע אינו שב לביתו, ענה, כי רואה הוא שכאשר תלד זוגתו בן – תסתלק מן העולם, על כן דוחה הוא את בואו הביתה.

מסר הבעש"ט את הדברים לזוגתו של רבי נחמן, והיא השיבה: "יודעת אני שדבריו אמייתיים, אך מוכנה אני לקבל את גזר הדין!"

כשהגיעה שעתה ללדת, בכתה לפני ה' שיתן לה לפחות חודש ימים כדי להשתעשע עם בנה. כשנוולד הבן נקרא שמו בישראל 'שמחה'. חודש לאחר לידתו, נפטרה אמו לעולמה.

רבי נחמן, אבי הילד, נהג לצאת רבות בדרכים בשליחות רבו, והבעש"ט נטל את בנו הקטן שמחה תחת חסותו. באחד הימים התבטא הבעש"ט באוזני בתו הצדקת אדל, כי ילד נחמד הוא... אדל הבינה כי יש דברים בגו, וברבות הימים השיאה אותו לבתה הצדקת פיגא.

בכך נתקיימו דברי הבעש"ט כי רצונו להשתדך עם ילד זה.

כשגדל רבי שמחה, היה לצדיק נסתר. את מרבית חייו עשה ביערות, בהתבודדות ממושכת ודביקות גדולה בה' יתברך. בד בבד שימש כחזן במניינם של החבראי

אחות צדקת ויראת שמיים היתה לרבי יצחק מדרוהוביץ, מבני היכלו של הבעל שם טוב, בנו של רבי יוסף ספורבידלובר (איש אמת). לאחר שהתאלמנה מבעלה הוצעו לה שידוכים שונים, אולם היא לא הפצה בהם. באחד הימים הגיעה אל הבעש"ט וביקשה ממנו שישדך לה אחד מבני חברתו.

באותם ימים התאלמן גם הרה"ק רבי נחמן מהורדנקה, נאמן ביתו של הבעש"ט, ורבו הציע לו לשאת אותה לאשה, ואכן קם השידוך והיה. לאחר מכן שאל רבי נחמן את רבו: "מה אתן לכם בשכר דמי שדכנות?" השיבו הבעש"ט: "שכר השדכנות יהיה, שכאשר יוולד לך בן – נשתדך יחדיו"...

העיר רבי נחמן לרבו, כי מתייחס הוא עד למהר"ל מפראג, ולמעלה בקודש, רב האי גאון, מגזע דוד המלך. כמו כן – למהרש"ל, מצאצאי רש"י הקדוש שהיה דור השלושים ושלושה לרבי יוחנן הסנדלר, אף הוא מזרע דוד המלך. הוציא הבעש"ט מגילת יוחסין והראה לתלמידו כי אף הוא נמנה על צאצאי דוד מלכא משיחא.

לאחר הנישואין נעלם רבי נחמן ולא נודעו עקבותיו. כשזוגתו באה לפני הבעש"ט ותינתה צערה על כך, הבטיח לה שישאל את תלמידו על כך בהזדמנות

**ויכוח מתוך רצון לנצח,
מרחיק מהאמת.**

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א קכ"ב)

כוח התפילה של אם שבורה

ובדמעות התחננה על נפש בנה החולה. כשקרני חמה ראשונות הפציעו, החליט רבי שמעון לנסוע שנית לרבינו – שמא הפעם תהיה זו עת רצון, וגזר הדין המרחף על ראש בנו יומתק.

בלב הולם נקש על דלתו של הרבי, וכשקיבל רשות פסע פנימה. משראהו רבינו קרא לקראתו בשמחה: "שמע'לה! מה רב כוחה של תפילה תמימה! ידוע תדע כי כבר נחתם דינו של בנך שיסתלק מן העולם, אך תפילותיה ודמעותיה של האם העבירו את רוע הגזרה; ולא בלבד שבנך יבריא אלא שבזכות תפילותיה יזכה לאריכות ימים!"

ליבו של רבי שמעון עלה על גדותיו מאושר. כשבא בשערי ביתו, דומה היה כאילו אינו פוסע, אלא מרקד; הוא בישר לאשתו את דברי רבינו. ואכן, הם החלו לראות עין בעין בנס המתחולל לנגד עיניהם; הילד החולה שכבר שכב ללא נייע, נטול גוון של חיים – פקח את עיניו, ואדמומית פשטה בלחייו. מיום ליום שבו כוחותיו אליו, עד שעמד על רגליו בריא ושלם.

דברי רבינו התקיימו בו עד לאחת; הוא עלה עם אביו לארץ הקודש, והסתלק לעולמו כבן מאה שנה!

ללמדך, כי לעולם לא אפסו חסדיו יתברך, וכי "אין שום ייאוש בעולם כלל!"

לרעותה הצליח לספר במילים שבורות מה הביאו הלוים.

רבינו מקשיב לבכיו העצום של תלמידו רבי שמעון – ואינו משיב מאומה. רבי שמעון מביט על פני רבו ומבין את אשר לא נאמר במילים; 'כנראה גזר הדין כבר כתוב וחתום', מהרהר הוא בכאב.

חזר רבי שמעון לעגלה, ושם פניו אל עיירת מגוריו. כאשר נכנס אל ביתו, קידמה זוגתו את פניו בשאלה: "מה אמר הרבי?"

סיפר לה רבי שמעון על שתיקתו של רבינו, ועל חיששו הרב כי כבר כלתה הרעה.

בינתיים ירד הליל על העיירה, הכל עלו על יצועם, אך זוגתו של רבי שמעון גומרת אומר שלא לתת תנומה לעפעפיה, אלא לשבת ליד מיטת בנה החולה ולהתפלל לרפואתו; היא האמינה בכל ליבה כי לא אפשרה התקווה, אמונים היא ובעלה על דברי רבינו כי "אין ייאוש בעולם כלל".

במשך כל הלילה לא משה ממיטת הילד, בבכי

מגדולי תלמידי רבינו הקדוש היה רבי שמעון מקרימנצ'וק. הוא זכה להיות מקורבו הראשון, כשהיה רבינו בן שלש עשרה, בטרם התפרסם רבינו בעולם. ברבות הזמן זכה לשימש את רבינו במסירות רבה. סיפור נפלא הטומן בחובו לקח עצום על כוחה של תפילה טהורה, קשור ברבי שמעון זה.

היה זה כשבאחד הימים חלה בנו הקטן, מצבו החמיר עד כדי כך שנראה כי חלילה עומד הוא על סף מוות. בימים ההם הסתלקו ילדים רבים לעולמם עקב מגיפות שונות, ותפילות רבות נתחברו לרפואת ילדים מתחלואיהם.

כיוון שהיה רבי שמעון מבחירי תלמידי רבינו, פנתה אליו זוגתו במר לבה: "הלא רבי קדוש ונורא לנו, סע נא אליו וספר לו על צרתנו – אולי ימתיק את הדין מעל בנו".

עלה רבי שמעון על העגלה הראשונה שנקרתה בדרכו, ונסע אל רבינו הקדוש. בבואו אל הקודש פנימה פרץ בבכי נסער, ובין התייפחות אחת

השבוע לפני...

השבוע לפני 231 שנה

לידת מוהרנ"ת

העיר נמירוב היתה ידועה מזה מאות שנים כעיר גדולה לאלוקים, גדולי ישראל נודעים קבעו בה את משכנם, ביניהם הגאונים הקדושים רבי יום טוב ליפמאן העליר בעל היתוספות יום טוב, ורבי יעקב יוסף מפולנאה בעל התולדות יעקב יוסף.

מנגידי העיר וחשוביה היה האברך הצעיר רבי נפתלי הירץ שטרנהרץ, יחד עם שני שותפיו הקים רשת מסחרית עניפה אשר לה סניפים בערי התעשייה כאודיסה וברדיטשוב. למרות הטרדות, נחשב רבי נפתלי הירץ לתלמיד חכם, בכל מצב שהוא, לא ויתר על שיעוריו הקבועים בגמרא, מדרש ועוד.

בראש השנה לאילנות, ט"ו בשבט שנת תק"מ, כאשר רבי נפתלי הירץ וזוגתו הצדקנית מרת חנה לאנע עדיין בגיל 14 בלבד, נולד להם בנם הבכור, ויקרא שמו בישראל 'נתן'.

מילדותו היה מוחו של הילד עסוק בשאלות ותהיות המובילות למסקנה בלתי נמנעת: התכלית איננה בעולם הזה; עולם זה הינו אך מעבר בלבד לתכלית האמתית שהיא חיי העולם הבא.

כאשר הילד שם לב באחד הימים כי אחד הזקנים לא הגיע לבית הכנסת זה כמה ימים, הוא שאל את סבו רבי יצחק דנציג לסיבת הדבר. "הוא נפטר" - היתה תשובת הסבא. אך הילד אינו מרפה: "מה פירוש נפטר?" ענה רבי יצחק לנכדו החביב: "כאשר האדם מפסיק לחיות הוא 'נפטר' וקוברים אותו באדמה" - - -

"וזהו תכלית כל החיים!?", קרא הילד נרעש ואחוז תדהמה "אם כן, מהי באמת התכלית מכל מאווי העולם הזה?..."

מאז הפכה שאלה זו לחוד חנייתו במלחמת היצר, השאלה לא נתנה לו מנוח ונקרה תדיר במוחו. כך הלכו חייו וסובבו סביב "התכלית", עד שבחסדי שמים מצא את אשר איוותה נפשו וזכה להתקרב לרבינו הקדוש, היה לתלמידו המובהק והנחיל את תורתו לדורות.

מעניין כי השבוע לפני 106 שנה, ביום ט"ז בשבט שנת תרס"ה, בעיר צפת, נולד הרה"ח ר' שמואל הלוי הורביץ לאביו רבי ישעיה מרנבי העיר וכן אחר בן לשל"ה הקדוש. רבי שמואל הורביץ זכה גם הוא שחיפושיו אחר התכלית בחיים הובילו אותו להתקרב לרבינו הקדוש, ומאוחר יותר מסר נפשו על הפצת דעת רבינו הקדוש בעולם.

(ימי מוהרנ"ת ח"א, א ועוד, ימי שמואל א)

לחידודא

חידה מס' 82

איזו מצווה מהווה עיקר "עשיה דקדושה"??

הפתרון לחידה מספר 81

איזה צדיק כתב על רבינו "אדמהו ואכנהו ולא ידעתינו?"

ה'רה"ק רבי אברהם חיים מזלאטשוב (בהסכמתו לליקוטי מוהר"ן)

זכה בהגרלה לחידה מס' 80 נחמן עובד, אלעד.

בסך 50 ₪ זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

שאלה:

ניסיתי פעמים אין ספור לעבוד את בוראי – ונפלת, האם יש עצה לכך?

תשובת הרב אליהו גודלכסקי:

טרם נגיש לעצם השאלה, עלינו לדעת שיש כבר מי שהקדימו בשאלה זו. שאלה זו נשאלה הקב"ה על ידי בחיר הדורות משה רבינו (כמובא באריכות בליקוטי הלכות, קריאת התורה 1) ועיקר שאלתו היתה, מאחר שהוא יודע שכלל ישראל ילקלו בכל פעם – איזו עצה יש שעל ידה יוכלו לעבודו יתברך גם לאחר כל הקלקולים.

תשובת הקב"ה למשה רבינו היתה: "כִּי תֹאמַר לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אֶה-וָה-יְהוָה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם... כְּלוּמֹר, עֲלֵיהֶם לְהַתְּחַדֵּשׁ כֻּלָּם פַּעַם מִחֻדָּשׁ. שִׁכַן שֵׁם 'אֲדֹתָי' מְגַלֵּם בְּתוֹכֵנו אֶת הַאֲפֻשְׁרוֹת שֶׁנִּקְרָאת 'אֲנָא זְמִין לְמַהוּ (= אני עתיד להיות) דְּהֵיִנו, 'אֲנִי מִקְבֵּל עַל יַעֲצֵמִי לְהַתְּחַלֵּל לְהוֹמִין וְלַחֲכִין אֶת עַצְמִי כֻּלָּם פַּעַם מִחֻדָּשׁ. וְהִבְטַחְתִּי הַקְּב"ה, שֶׁעַל יְדֵי הַדְּרָךְ הַזֶּה יִשְׁאָרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִיּוּמִים בְּקִדּוּשַׁת יִשְׂרָאֵל תְּמִיד, יִהְיֶה אִךְ שִׁיחֵהוּ, כֻּלָּם מֵה שִׁיעוּבֹר עֲלֵיהֶם, כֻּלָּם הַגְּלוּיִת, בְּגוֹף וּבְנַפֶּשׁ, כֻּלָּם וּבְפֶרֶט.

עצה זו – עצת ההתחדשות – כותב שם מוהר"ת: "היא עיקר כלל כל העצות והדרכים והנתיבות להתקרב לשמו הגדול יתברך". והוא נותן טעם לדבריו: "אם תשכיל ותבין בענין הידידות והנפילות שעוברין על כל אחד – עיקר נפילתו בידעתו של כל אחד הוא מחמת שנדמה לו בדעתו שכבר ניסה את עצמו והתחיל קצת בעבודת ה' – ונפל מזה; ואחר כך התחזק להתחיל עוד ונפל עוד הפעם; וכן היה כמה פעמים. על כן מסיתו הבעל דבר ליאש את עצמו חס ושלוס לגמרי, ואומר לו בלבו: 'הלא אתה רואה כי אפס תקוה...' "

ואם תשאל, אך אוכל להתחדש, והלא בשעת הקודמת עשיתי כך וכך? על טענה זו הקדים מוהר"ת לכתוב (בהל' ביצי' ה'): "כשננסו בעבודת ה', צריך לסלק מדעתו כל החכמות והבלבולים המבלבלים אותו מיום לחברו. שכל זה נמשך מהחכמות של הבל שהורגל בהם מנועריו, שנקבעו בו כאילו קיבלם מהר סיני... ואין שום עצה להנצל מכל זה כי אם אמונה שלמה בה' יתברך, שהיא בחינת התחדשות, בחינת 'הדשים לבקרים רבה אמונתך', היינו שידע האדם האמת לאמתו שאינו יודע כלל, שהרי בכל יום ויום נעשה עם כל אדם ענינים חדשים לגמרי, והקב"ה עוזרו ומושיעו בכל יום. על כן אין לבלבל עצמו כלל מיום לחברו, כי מי יודע כמה גדולה הישועה החדשה שה' יתברך ישלח לו היום אם יזכה להתגבר להתחיל מחדש".

ואם תשאל שוב, ובכן, אני כבר יודע שתמיד יש להתחיל מחדש, אבל כמה אני כבר יכול להתחדש, הלא אין בכוחי ללמוד שמונה שעות גמרא, ואין לאל ידי לצעוק בתפילה בבחינת 'ניחר גרוני כמו אג"ש בדורות הקודמים, ועוד כהנה וכהנה טענות אלאפים ולרבבות.

מוהר"ת כבר הקדים תרופה למכה, וממשיך לשפוך עלינו טל של תחיה (בהל' תפילין ה'): "לא יאמר בלבו שכבר נזקק ח"ו במעשיו וכו', עד שאי אפשר לו להשתנות ח"ו, רק יתחזק להתחיל בכל מה דאפשר, ויעשה מה שיוכל, דבר קטן או דבר גדול, אפילו אם לא יוכל לומר כי אם דיבור אחד ממש בתפילה או בהתבודדות, או ללמוד מעט דמעות, על כל פנים יעשה מה שיוכל, ויתחזק ויתחיה את עצמו במעט דמעות שזוכה עדיין ליגע בקדושת ישראל" – – –

אשר על כן עלינו מוטל חובת היום להתחדש תמיד, ולא לחשוב שימאחר שלפני שנה חודש, שבוע, יום, שעוה ורגע נשייתי כך וכך, לכן שוב אין ביכולתי לעבוד את בוראי, כי זוהי איווולת לחשוב כן. אלא עלינו לדעת שאף על פי שאמר רבינו שצריכים לשבר את כל התאוות שבעולם, אותו רבי גם אמר, שאפילו אם עבר אדם מה שעבר, אפילו אם עבר על כל התורה כולה, אלאפים פעמים רחמנא ליצלן – אף על פי כן אין שום ייאוש בעולם כלל, וצריך להתחיל בכל פעם מחדש (עפ"י לשון מוהר"ת שם).

כאן המקום להוסיף את אשר כתב מוהר"ת באחד ממוכתביו (עלים לתרופה עא) לר' יצחק בנו: "זה עצה טובה מאוד, להיות כשוכה לגמרי... כגון בשעת התפילה אין צריכין לחשוב שום דבר. ובאמת אז דייקא מתגברים כל מיני בלבולים ועריבו הדעת ביותר, וצריכים להתגבר הרבה מאוד בעצה הזאת... אפילו אם יהיה כן מאה פעמים בתפילה אחת".

אם נחלק מאה פעמים של התחדשות בשמונה-עשרה אחת, יעלו לנו חמש שיש התחדשויות בכל ברכה. לפיכך אם התולת 'בירך אתה ה' והפלגת במחשבותיך לדברים זרים – תתחדש לכוון ב'אלוקינו ואלוקי אבותינו; ואם שוב הפלגת ברעיוניך – תתחדש לכוון ב'יהוה הגדול הגיבור והנורא' וכן הלאה והלאה בכל רגע ורגע מימי חייך.

אם כך יתג אדם בעבודת ה' – מובטחת לו הבטחה מפורשת מפי מוהר"ת (בהל' ביצי' שם) בזה"ל: "ואם בדרך תלך להתגבר להתחיל בכל פעם מחדש ולחטוף דברים שבקדושה מה שתוכל – אז טוב לך לעולם, וסוף כל סוף תגיע לתכלית הטוב והנצח ביה ובכא".

"יִבְאֹו מִקְרָתָהּ" (שמות יב, ב) "שבת כמרה נצטווה" (סנהדרין ע"ב)

כשם שהחולים בגוף צריכים לקחת תרופות מרות לרפואתם ולפעמים גם לעבור טיפולים רפואיים כואבים, כך החוטאים, שהם חולים בגשפ, צריכים לסבול ניסיונות קשים ומרים עד שהם זוכים לרפואת הנפש בשלימות.

וכשם שבמחלות הגוף, לפעמים החולה חלש כל-כך עד שאינו מסוגל לסבול את מרירות התרופות והטיפולים, עד כדי כך שהרופאים מתייאשים ממנו – כך בחולאי הנפש, פעמים שהנפש נפגעת ונחלשת עד כדי כך, שהאדם אינו מסוגל לעמוד בניסיונות הקשים הנחוצים לרפואתו לפי גודל חטאיו.

אבל הקב"ה איננו מתיאש ממנו, ובמקום להעמיד אותו בניסיונות קשים כראוי לו לפי עוונותיו, מרחם עליו ומיקל אותם באופן שיוכל לעמוד בהם, למרות חולשתו הרוחנית, אם רק ירצה.

זה שאמר חזקיהו המלך לקב"ה כשהתראפ מחוליו: "הנה לשלום מר לי מר ואתה חשקת נפשי משחת בלי כי השלכת אחרי גוף כל חטאי" (ישעיה לא יז). כאומר: 'בשביל הרפואה שנקראת 'שלום' (כתבוט 'שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו' שם נז, טז) הייתי צריך לכאורה לסבול מרירות גדולה, אבל הסבל הזה הוא למעלה ממוחי. ריחם עלי ה' והשליך את כל חטאי והלביש את הרפואה הנחוצה לי במינן כזה שאוכל לסבול'.

כך עלינו להתייחס לכל הניסיונות והקשיים שלנו בעבודת ה' – לדעת שהם התרופות שעל ידם נוכח לרפואה-לשלום, כפי שאמרנו חז"ל: "שבת כמרה נצטוו" – עם ישראל קיבל את השבת שהיא השלום (והר קורח קעו ע"ג) דווקא כמרה – על שם המרירות שצריך לסבול בעבור השלום. אך הקב"ה ממתין לנו את הניסיונות הרבה יותר מהרואי, כך שגם אהנו בכעצבנו נוכל לעמוד בהם.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א כז)

"וְהָיָה כְּבוֹד ה' נִרְאָה בְּעֵינֵינוּ" (שם מז, י)

אל יאמר אדם, 'אני כל כך רחוק מרוחניות, מה התועלת בהתעוררות ובהתחזקות שלי? שהרי אדרבה, דווקא כשהרחוקים מתקרבים – מתגלה ומתקדש כבוד ה' יתברך מאד, כמו שכתוב בוהר הקדוש (שמות סט ע"א) שכאשר בא יתרו ואמר "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים" (יה, יא) התכבד והתעלה שמו הגדול יתברך. הרי שזה כבודו של ה' יתברך, שהרחוקים ממנו ביותר מתקרבים אליו אף הם.

זה שנאמר "וכבוד ה' נראה בעינינו". העני רומז להסתרה, למומאה, כמו שכתוב: "סכות בענן לך מעבוד תפילה" (איכה ג, מד). דווקא אלו שנמצאים בענן-בטומאה, כשהם מתקרבים – מתגלה כבוד ה' במאד מאד.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה)

חזקיהו עם נצמחה
דורצדיקים
לחם את הנשמה
מגוון מסלולי חורף מרתקים
בדרך צדיקים
ההרשמה בעיצומה

ירושלים: ח' בית ישראל 38 בני ברק: ח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

כל השירותים במקום אחד
להזמנת הסעות, ארוחות ולינה בפולין ואוקראינה.

דיל חורף: בחזרת ארצות הברית קבלו את הלינה והסעות בקלות ויפול!

ESL
אגב סטודנטים
02-999-72-72
ח' חפץ חיים 33 (ליד רחוב משה) ירושלים

המפיעים							
ירושלים הר"ר ראובן שיף ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	ירושלים הר"ר עמרם זיסר חנופלד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	בית שמש הר"ר יצחק נח ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הבר-מצוה לבנו שמעון י'	תל אביב הר"ר שמעון אשר דדיק ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י הילד משה בנימין ז"ל ב"ר יבלחט"א שמעון אשר ה"ר נבלע"י שבט תשע	ירושלים הר"ר קאפל הרשנביים ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י אביו הר"ר אברהם יעקב קאפל הרשנביים זצ"ל נבלע"י שבט תשל"ב	בית שמש הר"ר יוסף חשין ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	בני ברק - ירושלים הר"ר אברהם נח בנדר ה"ר הר"ר שלום אהרן עוקר ה"ר הר"ר אהרן בנדר ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לע"י אביו/זקנם הר"ר ר' משה בן הר"ר ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל נבלע"י שבט תשל"ב	באנטארטיקה הר"ר אילן שומר ה"ר תרם והפיץ 1500 גליונות להצלחה בכל העינים
ירושלים הר"ר יוסף שרגא חנופלד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י ח' מיכאל בן אילנה ומרדכי שני בתי אלנה ויוסף לודר בר קיימא ופרנסה בשפ' ופרנסה וזכ"י הרבים יעמדו להם לראות רב נתן דקדושה	בית שמש הר"ר יוסף שרגא חנופלד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	ירושלים הר"ר אליהו נתן סטארט ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	ירושלים הר"ר חיים בוקצין ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסית הבת שתי'	בית שמש הר"ר משה הנסבורג ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י אימו מרת ר' שרה ע"ה בת ר' שמואל תנצב"ה	ירושלים הר"ר יוסף חשין ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	ירושלים הר"ר אברהם זיסר חנופלד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י ח' מיכאל בן אילנה ומרדכי שני בתי אלנה ויוסף לודר בר קיימא ופרנסה בשפ' ופרנסה וזכ"י הרבים יעמדו להם לראות רב נתן דקדושה	ירושלים הר"ר אברהם זיסר חנופלד ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות לע"י ח' מיכאל בן אילנה ומרדכי שני בתי אלנה ויוסף לודר בר קיימא ופרנסה בשפ' ופרנסה וזכ"י הרבים יעמדו להם לראות רב נתן דקדושה

הדרוך בידרך! הכי פשוט והכי זול.

המהפכה כבר כאן...